

Uchwała Nr 26/2026
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 18 czerwca 2026 r.
dotycząca poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce oraz ustawy o Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego

Po rozpatrzeniu, na wniosek Marszałka Sejmu z dnia 3 czerwca 2026 r. (pismo SPS-III.020.161.8.2026), poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy o Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawia następującą opinię.

Rada uważa, że projekt w obecnym kształcie nie powinien być procedowany, ponieważ nie został dostatecznie powiązany z dotychczasowymi uzgodnieniami środowiskowymi, pracami eksperckimi oraz przygotowywanymi zmianami systemowymi w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki. Rada podkreśla, że procedowanie odrębnych, cząstkowych projektów odnoszących się do wybranych (i nie zawsze najpilniejszych) zagadnień utrudnia prowadzenie spójnej polityki publicznej w tym obszarze.

Rada dostrzega znaczenie problemów, do których odnosi się projekt, w szczególności potrzeby wzmocnienia bezpieczeństwa członków wspólnoty uczelni, przeciwdziałania nierównemu traktowaniu i mobbingowi, zwiększania przejrzystości procedur konkursowych oraz lepszego zarządzania konfliktami interesów. Są to zagadnienia istotne dla prawidłowego funkcjonowania uczelni oraz ochrony praw studentów, doktorantów i pracowników.

Rada zwraca uwagę, że projekt obejmuje wiele różnorodnych, niepowiązanych zagadnień: dopuszczenie stosowania określonych rzeczowników osobowych, zmianę nazwy pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, utworzenie straży akademickiej, wprowadzenie rzecznika akademickiego, obowiązkowe szkolenia antydyskryminacyjne i antymobbingowe, zmiany w mediacjach dyscyplinarnych, procedurę odwoławczą w konkursach oraz regulacje dotyczące konfliktu interesów. Tak szeroki zakres zmian został przedstawiony bez dostatecznego powiązania z całościową nowelizacją Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce oraz bez wykazania, dlaczego kwestie te powinny być procedowane teraz, i dlaczego nie mogą zostać włączone do prac toczących się w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Rada szczególnie krytycznie ocenia fakt, że projekt pojawia się nieoczekiwanie i w oderwaniu od prac prowadzonych przez środowisko akademickie i naukowe we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dotyczy to w szczególności postulatów zgłaszanych od lat przez środowisko doktoranckie i studenckie, w tym postulatów dotyczących wzmocnienia ochrony praw studentów i doktorantów, które były przedmiotem wcześniejszych prac koncepcyjnych i projektów ministerialnych, a mimo to nie zostały dotychczas skutecznie skierowane na etap prac parlamentarnych.

Rada zwraca także uwagę, że projektowana data wejścia ustawy w życie, tj. 1 października 2026 r., jest całkowicie nierealna. Wdrożenie proponowanych w projekcie zmian wymagałoby modyfikacji statutów, regulaminów, procedur wewnętrznych, powołania rzecznika akademickiego, przygotowania szkoleń, a potencjalnie także stworzenia straży akademickiej.

Tak szeroka zmiana organizacyjna nie powinna być wprowadzana bez odpowiedniego okresu dostosowawczego.

Mając na uwadze powyższe, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego negatywnie opiniuje poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy o Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego. **Rada postuluje, aby zagadnienia objęte projektem zostały rozpatrzone łącznie z innymi postulatami środowiska akademickiego, w szczególności zgłoszonymi w ramach przygotowywanej nowelizacji ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Rada podkreśla potrzebę pilnego podjęcia i doprowadzenia do etapu parlamentarnego prac nad systemową nowelizacją PSWiN, koordynowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z uwzględnieniem dotychczasowych uzgodnień z przedstawicielami środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, w tym postulatów doktoranckich i studenckich.**

Uchwałę otrzymuje Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

dr hab. Marcin Pałys, prof. UW